

Na četrtno pojejo samo v Lučah

Gostje iz šestih alpskih držav so spoznavali kulturno dediščino Luč
Zbrali so se v okviru združenja, ki povezuje kraje z gorniško tradicijo

LUČE **o Gorniška vas** Luče je v sodelovanju s **Planinsko zvezo Slovenije** gostila že 16. letno srečanje omrežja **Gorniške vasi**, v katero je vključenih 40 vasi iz Avstrije, Slovenije, Nemčije, Italije, Južne Tirolske in Švice. Kar 80 udeležencev iz šestih alpskih držav je v treh dneh dodobra spoznalo kulturno dediščino Luč in njen pomen za **gorniške vasi**, okusilo številne domače kulinarične specialitete ter doživelo srčnost, pogum in odločnost domačinov, ki so srečanje izvedli kljub katastrofalnim poplavam in njihovim posledicam leta 2023.

V okviru programa dela mednarodnega združenja **Gorniške vasi** (Bergsteigerdörfer) je tudi izvedba vsakoletnega srečanja predstavnikov članic tega združenja. Namen je povezovati kraje, ki so se odločili, da bodo razvoj turizma gradili na gorniški tradiciji, v izvajanju aktivnosti, povezanih z gorami, z ustreznim upravljanjem prostora ter s privabljanjem gostov, ki spoštujejo kulturo in tradicijo lokalnega prebivalstva. Iz Slovenije so se v združenje vključile občina Jezersko (prva **gorniška vas** iz Slovenije), občina Luče in krajevna skupnost Dovje - Mojstrana iz občine Kranjska Gora, ob zaključku letošnjega leta pa pričakujejo tudi vstop Baške grape.

Edinstveno petje

V osrednjem tematskem delu že 16. letnega srečanja je **Janez Bogataj** predstavil

gastronomsko dediščino v širšem alpskem prostoru s poudarkom na kulinaričnih posebnostih Zgornje Savinjske doline, **Borut Juvanec** pa pastirsko arhitekturo Alp in Slovenije z nekaterimi značilnostmi te zvrsti gradnje na širšem območju Kamniško-Savinjskih Alp. V okviru predavanja, ki ga je pripravila domačinka **Simona Moličnik**, predstavila pa **Ana Strmčnik**, so udeleženci spoznali nesnovno kulturno dediščino Luč s posebnim poudarkom na večglasnem pesemskem izročilu. Udeleženci so si lahko ogledali tudi razstavo nagrajenih objektov v okviru natečaja Alpske konvencije Constructive Alps, ki ga je pripravila stalna kontaktna točka Alpske konvencije v okviru ministrstva za naravne vire in prostor. V popoldanskem delu so si udeleženci ogledali posebno v Lučah, in sicer spomeniško preurejeno Juvanovo hišo, rokodelsko izdelovanje lesenih izdelkov v delavnici Šlanger in arhitekturno sodobno preurejeno hišo Raduha. Večer je sklenil nastop Ljudskih pevcev iz Luč s predstavitevijo večglasnega petja oziroma edinstvenega ohranjenega načina njegove izvedbe v Lučah – petje na četrtno. Gre za pevski način, ko se osnovnemu štiriglasju v najvišji legi pridružita še tretji (tretka) in četrta (četrtna) glas nad basom. Sicer pa je način petja na četrtno, kot rečeno, znan zgolj na območju Luč v Zgornji Savinjski

dolini.

Eni so šli na Raduho Sobotno dopoldne so zapolnili prispevki, vezani na ožje območje občine Luče. **Maša Čas Zajec** z območne enote zavoda za varstvo kulturne dediščine v Celju je predstavila kulturno dediščino planin v Lučah; lokalni zbiratelj in poznavalec krajevne zgodovine **Metod Rosc** pa je v okviru predavanja zanimivo predstavil prebivalstvo Luč skozi zgodovino. Predsednik Gorniškega društva Luče **Anton Žunter** je opisal veliko zgodovinsko posebnost – oskrbovanje **planinskih koč** v Savinjskih Alpah, ki so ga izvajale ženske. **Ana Kaker** z domačije Kokle pa je v prispevku Naj bodo kašče polne predstavila zgodbo o obnovljenih kaščah na domačiji Kokle. V popoldanskem delu so si udeleženci tudi ogledali te zanimive obnovljene stavbe, poleg tega tudi obnovljeni Žagarski mlin v Podvolovljeku, ter poskusili edinstven savinjski želodec in sire na kmetiji Selišnik. V nedeljo dopoldne se je del udeležencev povzpел na Raduho, drugi del pa na Dleskovško-vo planoto.

Udeleženci so se razšli s sijajnimi vtisi. Vodstvo občine Luče in krajani pa so s tako uspešno izvedbo srečanja samo še enkrat dokazali svojo srčnost, pogum in odločenost, da premagajo vse težave, ki so jih prizadele v minulemu letu. **PRIMOŽ HIENG**

Iz Slovenije so v združenju občina Jezersko, občina Luče in krajevna skupnost Dovje - Mojstrana; ob koncu letošnjega leta pričakujejo tudi vstop Baške grape.

16.

SREČANJE

Gorniške vasi je bilo uspešno. Katera vas ne more biti gorniška?

- Ki ima nezadostno turistično infrastrukturo,
- kjer ni gorskega tipa pokrajine,
- kjer je uničena pokrajina,
- ki ni na vsaj 1000 metrih nadmorske višine,
- ki nima vaškega značaja,
- če je preblizu večjih prometnih poti.

1.

Omrežje **Gorniške vasi** združuje kraje v Alpah.

2.

V njih so najvišji
potenciali v tradiciji,
kulturi in originalnosti.

3.

Zavezani so
ohranjanju lokalne
dediščine in naravnih
vrednot.

Predstavili so edinstveno
petje. FOTOGRAFIJE: PRIMOŽ HIENG

**Na 16. letnem srečanju omrežja
Gorniške vasi so udeleženci dodobra
spoznali kulturno dediščino Luč.**

